

- सूचना :- 1. स्वीकृत माध्यमात उत्तरे लिहा.
स्विकृत माध्यम में उत्तर लिखिए।
2. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।

1. अ) ससंदर्भ भाषांतर करा.
ससंदर्भ अनुवाद कीजिए ।

10

तं किं मज्झय, भिक्खवे, रुपं निच्चं वा अनिच्चं वा ति? अनिच्चं भन्ते। यं पनानिच्चं दुक्खं वा तं सुखं वा ति? दुक्खं भन्ते। यं पनानिच्चं दुक्खं विपरिणामधम्मं, कल्लं नु तं समनुपस्सितुं - एतं मम, एसोहमस्मि, एसो मे अत्ता ति? नो हेतं भन्ते। वेदना निच्चा वा अनिच्चा वा ति? अनिच्चा भन्ते। यं पनानिच्चा दुक्खं वा तं सुखं वा ति? दुक्खं भन्ते। यं पनानिच्चं दुक्खं विपरिणामधम्म, कल्लं नु तं समनुपस्सितुं - एतं मम, एसोहमस्मि एसो मे अत्ता ति? नो हेतं भन्ते। सज्जा निच्चा वा अनिच्चा वा ति? अनिच्चा भन्ते यं पनानिच्चं दुक्खं वा तं सुखं वा ति? दुक्खं भन्ते। यं पनानिच्चं दुक्खं विपरिणामधम्मं, कल्लं नु तं समनुपस्सितुं - एतं मम, एसोहमस्मि, एसो मे अत्ता ति? नो हेतं भन्ते ।

OR / अथवा

अथ खो भगवा सत्ताहस्स अच्चयेन तम्हा समाधिम्हा वुड्ढित्वा अजपालनिग्रोधमूला येन मुचलिन्दो तेनुपसङ्गमि, उपसङ्गमित्वा मुचलिन्दमूले सत्ताहं एकपल्लङ्के न निसीदि विमुत्तिसुखपटिसंवेदी। तेन खो पन समयेन महा अकालमेघो उदपादि, सत्ताहवददलिका सीतवातदुदिदनी। अथ खो मुचलिन्दो नागराजा सकभवना निक्खमित्वा भगवतो कायं सत्तक्खत्तुं भोगेहि परिकिखपित्वा उपरियुद्धानि महन्तं फणं करित्वा अट्टासि - 'मा भगवन्तं सीतं, मा भगवन्तं उण्हं, मा भगवन्तं इंसमकसवातातपसरोसपसम्कस्सो' ति। अथ खो मुचलिन्दो नागराजा सत्ताहस्स अच्चयेन विध्दं विगतवलाहकं देवं विदित्वा भगवतो काया भोगे विनिवेठेत्वा सकवणं पटिसंहरित्वा माणवकवणं अभिनिम्मिनित्वा भगवतो पुरतो अट्टासि पज्जलिको भगवन्तं नमस्समानो ।

2. पालि तिपिटकात 'विनयपिटकाचे महत्त्वं' विशद करा.
पालि तिपिटक में 'विनयपिटक का महत्त्वं' विशद कीजिए।

6

OR / अथवा

अनत्तपरियायसुत्ताच्या आधारे 'पाच उपादान स्कंध' स्पष्ट करा.
अनत्तपरियायसुत्त के आधार पर 'पाच उपादान स्कंध' स्पष्ट कीजिए।

2. अ) ससंदर्भ भाषांतर करा.
ससंदर्भ अनुवाद कीजिए।

10

- 1) करणीयमत्थकुसलेन, यं तं सन्तं पदं अभिसमेच्च ।
सक्को उजू च सूजू च, सुवचो चस्स मुदु अनतिमानी
- 2) सन्तुस्सको च सुभरो च, अप्पकिच्चो च सल्लहुककत्ति
सन्तिन्द्रियो च निपको च, अप्पगब्भो कुलेसु अननुगिध्दो ।

- 3) न च खुद्दं समाचरे किञ्चि, येन विञ्जू परे उपवदेयुं।
सुखिनो वा खेमिनो होन्तु, सब्बे सत्ता भवन्तु सुखितत्ता
- 4) ये केचि पाणभूतत्थि, तसा वा थावरा अनवसेसा।
दीघा वा ये महन्ता वा, मज्झिमा रस्सकाणुकथूला ।।

OR / अथवा

- 1) सन्थवातो भयं जातं, निकंठा जायते रजो ।
अनिकेतमसन्न्यवं, एतं वे मुनिदस्सनं ।।
  - 2) यो जातमुच्छिज्ज न रोपयेय्य जायन्तमस्स नानुप्पवेच्छे ।
तमाहु एकं मुनिनं चरन्तं, अद्दक्खि सो सन्तिपदं महेसि ।।
  - 3) सङ्खाय वत्थूनि सहाय बीजं, सिनेहमस्स नानुप्पवेच्छे
स वे मुनी जातिखयन्तदस्सी, तक्क पहाय न उपेति सङ्ख
  - 4) अज्जाय सब्बानि निवेसनानि, अनिकाययं अज्जतरम्पि तेसं
स वे मुनी वीतगेधो अगिध्दो, नायूहति पारगतो हि होति
- ब) मुनी कोणाला म्हणावे ते सांगा.
मुनी किसे कहते हैं वह बताईए ।

6

OR / अथवा

उरगसुत्ताचा सारांश लिहा.
उरगसुत्त का सार लिखिए ।

3. अ) ससंदर्भ भाषांतर करा.
ससंदर्भ अनुवाद कीजिए ।

10

- 1) यो वे उप्पतितं कोधं रथं भन्तं' व धारये।
तमहं सारथिं ब्रूमि रस्मिगाहो इतरो जनो ।।
- 2) अक्कोधेन जिने कोधं असाधु साधुना जिने ।
जिने कदरियं दानेन सच्चेनालीकवादिनं ।।
- 3) सच्चं भने न कुज्झेय्य, दज्जाप्पस्मिम्पियाचितो ।
एतेहि तीहि ठाणेहि गच्छे देवानं सन्तिके ।।
- 4) अहिंसका ये मुनयो निच्चं कायेन संवुता ।
ये यन्ति अच्चुतं ठानं यत्थ गन्त्वा न सोचरे ।।

OR / अथवा

- 1) सन्त अस्स मनं होति संता वाचाच कम्म च ।
सम्मदज्जा विमुत्तस्स उपसंतस्स तादिनो ।।

- 2) अस्सद्धो अकतञ्जू च संधिच्छेदो च यो नरो ।
हतावकासो वंतासो स वे उत्तमपोरिसो ॥
- 3) गामे वा यदि वारञ्जे निब्बे वा यदि वा थले ।
यत्थारहंतो विहरंति तं भूमिं रामणेष्यकं ॥
- 4) रमणीयानि अरञ्जानि यत्थ न रमते जनो ।
वीतरागा रमिस्संति न ते कामगवेसिनो ॥

ब) भिक्खूवग्गाचा सारांश लिहा.
भिक्खूवग्ग का सार लिखिए ।

6

OR / अथवा

क्रोधवग्गाचा सारांश सांगा.
क्रोधवग्ग का सार बताईए ।

4. अ) विभक्ती प्रत्यय लिहा कोणतेही एक.
विभक्ती प्रत्यय लिखिए कोई भी एक ।

4

- 1) दण्डी
- 2) इत्थी
- 3) सुखकारी

ब) आज्ञार्थ रूपे लिहा कोणतेही दोन.
आज्ञार्थ रूप लिखिए कोई भी दो ।

4

1) पठ	2) कर
3) वद	4) नम

क) स्वीकृत माध्यमात भाषांतर करा.
स्विकृत माध्यम में अनुवाद कीजिए।

4

- 1) इत्थी कथं सुणोति?
- 2) कुमारी पोत्थकं पठति ।
- 3) अहं नगरं गच्छामि ।
- 4) भूपालो अत्तनो गेहं गच्छति ।

ड) पालित भाषांतर करा.
पालि में अनुवाद कीजिए ।

4

- 1) आज मी घरी जात आहे.
आज मैं घर जा रहा हूँ।

- 2) तुझे नाव काय आहे.
तुम्हारा नाम क्या है।
- 3) तो बुध्दाला नमस्कार करतो.
वह बुध्द को नमस्कार करता है।
- 4) आम्ही महाविद्यालयात जाणार.
हम महाविद्यालय में जायेंगे।

5. अ) टिपणे लिहा कोणतेही दोन.
टिप्पणियाँ लिखिए कोई भी दो ।

8

1) विनयपिटक	2) सुत्तनिपात
3) चार अरियसच्चं	4) पाच उपादान स्कंध

ब) संक्षिप्त उत्तरे लिहा.
संक्षिप्त में उत्तर लिखिए ।

8

- 1) 'धम्मपद' म्हणजे काय?
'धम्मपद' याने क्या।
- 2) 'अरहंत' कोणाला म्हणतात.
'अरहंत' किसे कहते हैं।
- 3) 'गम' शब्दाचे आज्ञार्थ रूपे लिहा.
'गम' शब्द के आज्ञार्थ रूप लिखिए ।
- 4) जातक म्हणजे काय?
जातक याने क्या ।

*****